

جادوگری تاریخ

شخصیت امیر المؤمنین علی علیه السلام
در بیان حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای منتظر السلام

جمهوری اسلامی ایران

پیشگفتار

کتاب حاضر شامل سخنرانیهای حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (متظلله‌العالی) رهبر معظم انقلاب اسلامی درباره‌ی شخصیت امیرالمؤمنین - علی بن ابیطالب - (علیه‌السلام) است که به همت حجت‌الاسلام و المسلمین محمدیان با عنوان «جاودانه‌ی تاریخ» جمع‌آوری گردیده است. ویراست نخست این اثر در سال ۱۳۸۵ توسط مؤسسه‌ی پژوهشی - فرهنگی انقلاب اسلامی تدوین و از سوی دفتر نشر فرهنگ اسلامی منتشر شد و اکنون با ویراست جدید و تحقیق مجدد ارجاعات از سوی انتشارات انقلاب اسلامی عرضه می‌شود.

این اثر در بیست و شش فصل با توجه به تبیین ابعاد متعدد شخصیت حضرت علی (علیه‌السلام) در بیان‌ام مقام معظم رهبری تنظیم شده است. فصل اول و دوم کتاب به نامناهی بودن شخصیت حضرت و آوازه‌ی عالمگیر ایشان اختصاص یافته است. در فصول سوم، چهارم و پنجم شرح احادیثی که از زبان پیامبر اکرم، امام مجتبی و امام صادق (علیهم‌الصلوات‌الله) در توصیف امام علی (علیه‌السلام) وارد شده، مورد استفاده قرار گرفته است.

در فصول ششم و هفتم با جامعیت و توازن شخصیتی حضرت آشنا می‌شویم و هر کدام از فصول هشتم تا بیست و سوم به شرح یکی از

ویژگیهای بارز ایشان اختصاص دارد. ویژگیهایی همچون: ایمان، اخلاص و تقویت، صبر و بصیرت، عبادت، فارغ بودن از خودخواهی، ایثار و انفاق، زهد، تسلیم بودن در برابر پیامبر (صلی الله علیه و آله)، انتخاب سخت‌ترین‌ها، جهاد و تلاشگری، عدالت، شجاعت، اصولگرایی و صلابت، قاطعیت در جنگ‌های داخلی، مراقبت از بیت‌المال، یتیم‌نوازی و توجه به فقیران.

عنوان فصل بیست و چهارم کتاب، «امیر المؤمنین (علیه السلام)؛ قدرتمندی مظلوم» است و در آن به مظلومیتهای ایشان با وجود قدرتمندی و جنگ‌آوری حضرت، اشاره می‌شود.

«رابطه‌ی عاشقانه‌ی ما با امیر المؤمنین (علیه السلام)» موضوع فصل بیست و پنجم کتاب است که در آن، به دلدادگی ما به ایشان و لوازم این محبت پرداخته شده، و فصل آخر کتاب به بحث نیاز ما به الگویی همچون امام علی (علیه السلام) اختصاص یافته است.

از ویژگیهای این اثر، تحقیق گسترده‌ای است که در زمینه‌ی منابع آن انجام شده است. بخش پیوستها و نمایه‌های کتاب نیز، بهره‌مندی مخاطب از اثر را افزایش میدهد.

امید است جامعه‌ی اسلامی با تمسک به ریسمان محکم محبت ایشان و الگوبرداری از ویژگیهای منحصر به فرد آن امام متین، به پیشرفت‌های مادی و معنوی نائل شود. ان شاء الله

و من الله التوفيق

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه.....
۲۳	فصل اول: شخصیتی با ابعاد نامتناهی.....
۲۵	شخصیتی ناشناخته.....
۲۶	نارسایی ابزارهای بشری از شناخت امام(علیه السلام).....
۲۷	حتی ابعاد ظاهری نیز در هیچ بیانی نمیگنجد.....
۲۸	کوته بودن دست ما از مقامات بلند عرفانی امام(علیه السلام).....
۲۸	اشارة‌ای از دور.....
۲۹	استمداد از روح بزرگ امام(علیه السلام).....
۳۰	جدایترین چهره‌ی تاریخ.....
۳۲	ابعاد نامتناهی.....
۳۳	فصل دوم: آفاق عالم پر از فضایل امیر المؤمنین(علیه السلام).....
۳۵	هم دوست و هم دشمن کتمان کردند اما.....
۳۶	گوهر علی(علیه السلام) ماندگار شد.....
۳۶	آن همه دشمن، این همه محبویت.....
۳۸	بدگویها و محبویت بیشتر
۴۰	با علی(علیه السلام) دشمنی میکنی؟!
۴۰	او دریا بود.....
۴۳	فصل سوم: امیر المؤمنین(علیه السلام) از زبان پیامبر(صلی الله علیه و آله).....
۴۵	عدم اختصاص ذکر فضایل امام(علیه السلام) به شیعیان.....

۴۵	درخشش نور علی(علیه السلام) در بهشت
۴۶	زینت‌های خاص علی(علیه السلام)
۴۷	دعاهای مستجاب پیامبر (صلی الله علیه و آله) درباره امیر المؤمنین(علیه السلام)
۴۸	نگاه به سیمای علی(علیه السلام) عبادت است
۵۰	علی(علیه السلام) جامع فضائل انبیاء
۵۳	فصل چهارم: امیر المؤمنین(علیه السلام) در کلام فرزندش امام مجتبی(علیه السلام)
۵۵	تلاش بی وقه
۵۹	فصل پنجم: سخنی از امام صادق(علیه السلام) در معزفی امیر المؤمنین(علیه السلام)
۶۱	حتی یک لقمه‌ی حرام!
۶۷	فصل ششم: جامعیت شخصیت امیر المؤمنین(علیه السلام).
۶۹	اسلام مجشم
۷۰	تمام عناصر شخصیت امیر المؤمنین(علیه السلام) در حد اعلاست
۷۱	صد ویزگی از امیر المؤمنین(علیه السلام)
۷۲	الگویی برای همه‌ی نسلهای بشر
۷۵	فصل هفتم: توازن شخصیت امیر المؤمنین(علیه السلام)
۷۷	صفات متضاد!
۷۷	عطوفت و صلابت!
۷۹	وزع و حکومت!
۸۳	قدرت و مظلومیت!
۸۳	زهد و سازندگی!
۸۴	علی(علیه السلام) مظہر عدل و توازن
۸۵	فصل هشتم: ایمان امیر المؤمنین(علیه السلام)
۸۷	اول مؤمن به پیامبر (صلی الله علیه و آله)
۸۷	ایمان آشکار
۸۹	یک روز در مقابل بت سر تسلیم فرود نیاورد
۸۹	بافضلیت‌ترین ایمانها
۹۰	ایمان علی(علیه السلام) برتر از ایمان همه‌ی خلائق
۹۱	فصل نهم: اخلاص و تقوی امیر المؤمنین(علیه السلام)
۹۳	اخلاص: روح زندگی امیر المؤمنین(علیه السلام)

۹۴	فقط رضای الهی.....
۹۵	با همه وجود وقف اسلام.....
۹۵	تقوای مجسم.....
۹۶	شدت مراقبت.....
۹۸	صداقت و صراحة امام(علیه السلام).....
۹۹	بندی خدا و خدمتگزار مردم.....
۹۹	خودنمایی برای خدا!.....
۱۰۳	فصل دهم: صبر و بصیرت امیر المؤمنین(علیه السلام).....
۱۰۵	صبر و بصیرت.....
۱۰۷	یقین و استقامت.....
۱۱۱	یقین و شهود غیب.....
۱۱۳	فصل یازدهم: عبادت امیر المؤمنین(علیه السلام).....
۱۱۵	چه کسی تاب عبادت علی(علیه السلام) را دارد؟!.....
۱۱۶	تصرع در تخلستانهای مدینه.....
۱۱۷	بیشترین عبادت در عنفوان جوانی.....
۱۱۹	همه عمر در عبادت خدا.....
۱۲۰	هزار رکعت نماز در شبانه روز.....
۱۲۰	نماز در وسط میدان جنگا.....
۱۲۱	راز عبادتهای علی(علیه السلام).....
۱۲۵	فصل دوازدهم: امیر المؤمنین(علیه السلام) فارغ از خودیت و منیت.....
۱۲۷	همه عمر به خدا فکر کرد.....
۱۲۷	چشم یوشه از خود و خودی.....
۱۲۸	با روی خواسته خود گذاشتند.....
۱۳۰	جان بر کف آمده نثار جان.....
۱۳۰	فقط ملاحظه‌ی تکلیف الهی.....
۱۳۱	نمونه‌ی بارز از خود گذشتگی.....
۱۳۳	خلافت به دنیال امیر المؤمنین(علیه السلام).....
۱۳۴	خود را ندیدن و از خود گذشتند.....
۱۳۷	ایثار امیر المؤمنین(علیه السلام) برای جلب رضای حق.....

مقدّمه

اگر روزی همه‌ی ملت‌ها در یک مسابقه‌ی بزرگ فرهنگی شرکت نمایند و موضوع این مسابقه‌ی جهانی معرفی یکی از عالیترین نمونه‌های تربیت‌شده‌ی مکتب فکری هر ملتی باشد، به‌گونه‌ای که هر مکتب و مرامی تمام سعی و تلاش خود را برای نشان دادن برترین محصول انسانی خویش به‌کار ببرد و بدون هیچ مانع و یا محدودیتی بتواند الگوی عملی خویش را ارائه کند، بدون تردید ما مسلمانان با معرفی علی‌بن ابی طالب(علیه السلام) برنده‌ی بلامنازع این مسابقه خواهیم بود، و ملت‌های آگاه و خالی از تعصب در برابر این پیروزی سر تسلیم فرود خواهند آورد.

اما لازم است از محضر امیر المؤمنین(علیه السلام) پوزش طلبیم و از اینکه او را هم‌ردیف کسانی قرار دادیم که فاصله‌ی بین آنها بیش از زمین تا آسمان است عذرخواهی نماییم، آری در این مسابقه‌ی بزرگ اگر ما یکی از شاگردان و تربیت‌شدگان علی‌بن ابی طالب(علیه السلام) را وارد عرصه‌ی رقابت نماییم، باز هم پیروزی ما قطعی است و باید به رسول الله(صلی الله علیه و آله) تبریک گفت که چنین شاگرد برجسته و بی‌نظیری را در مکتب خویش پرورش داده و تمامی آیات قرآنی را در کتاب وجود او به ثبت رسانده است! تا آنجا که اگر بگوییم پیامبر خاتم دو معجزه‌ی جاویدان برای اثبات حقائیقت

خویش برای جهان بشریت ارائه نموده است که عبارتند از قرآن معجزه‌ی علمی و علی‌بن ابی طالب معجزه‌ی عینی، سخن غریبی گفته نشده است! اگر قرنهاست اندیشمندان بشری در صدد فهم آیات قرآن برآمده‌اند و گذشت زمان بر نورانیت آن افزوده و لایه‌های عمیقتراً از آن را نمایان ساخته است، شخصیت امیر المؤمنین (علیه السلام) نیز از چنین جایگاهی برخوردار بوده است. در چهارده قرنی که از تولد علی (علیه السلام) میگذرد، همه‌ی نسلها احساس کرده‌اند که علی (علیه السلام) با آنها میزیسته و سخنانش برای زمان آنها بوده است و بلکه همه‌ی نسلها علی (علیه السلام) را متعلق به خود دانسته و تولد او را زودهنگام تصوّر کرده‌اند، و امروز که نوبت به نسل ما رسیده است، ما نیز چنین احساسی را داریم و بلکه یقین داریم نسلهای بعدی علی (علیه السلام) را بهتر خواهد شناخت و تعلق خاطر بیشتری نسبت به وی احساس خواهد نمود!

امیر المؤمنین (علیہ السلام) یکی از محدود شخصیت‌هایی است که جهانی را به حیرت و اداشته است! چهارده قرن است که متفکرین و نوایع بشری در ابعاد شخصیت مولی حیرانند، و هر چه در اقیانوس بیکران علوی فرو می‌روند و عصیقت مشوند پر حیر شان افزوده می‌گردد!

میر المؤمنین (علیه السلام) شخصیتی است که:

۱- خداوند متعال به پاکیزگی و طهارت وی شهادت داده است: «انما برید الله لیذھب عنک الزجس أهل الیت ویطھر کرطھیر»^۱

«همان خداوند میخواهد از شما اهل بیت پیامبر، پلیدی را دور کند و شما را پاک کند، پاکی کامل».

۲- او را جان پیامبر (صلی الله علیه و آله) معرفی نموده است: «فقل تعالوا وندع ابناءنا و ابناء کوئناء کو انسنا و نساء کو انفسنا و افسکم ثم تبتهل ف يجعل لعنت الله على الكاذبين». ^۲
 «به آنها بگو: پسایید ما فرزندان خود را دعوت کنیم، شما هم فرزندان

۱. سوره‌ی احزاب، آیه‌ی ۳۳

۶۱- آیه‌ی آلم عمران، سوره‌ی آلم

خود را، ما زنان خویش را دعوت نماییم، شما هم زنان خود را، ما از جانهای خویش دعوت کنیم، شما هم از جانهای خود، آنگاه مباهله کنیم و دوری از رحمت خدا را بر دروغگویان قرار دهیم.

۳- مهر و محبت وی را اجر رسالت رسولش بر شمرده است: «قل لأسالم عليه أجزاؤالملوذة في القربي».^۱

«بگو: من هیچ پاداشی از شما برای رسالتم درخواست نمیکنم جز موبدت اهل بیتم».

۴- ولایت او را موجب کمال دین معرفی کرده است: «اليوم أكملت لكم دينكم وأتممت عليكم نعمتي ورضيت لكم الإسلام دينًا».^۲

«امروز، دین شما را کامل کردم و نعمت خود را بر شما تمام نمودم و اسلام را بعنوان آیین شما پذیرفتم».

۵- اگر رسول خدا (صلی الله علیہ وسلم) ولایت او را ابلاغ نکند، رسالت خویش را به پایان نبرده است: «يأيُّهَا الرَّسُولُ بِلْغَ مَا نَزَّلَ إِلَيْكَ مِنْ رَحْمَةٍ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ».^۳

«ای پیامبر! آنچه از طرف پروردگارت بر تو نازل شده است، به مردم ابلاغ کن! و اگر ابلاغ نکنی رسالت خداوند را انجام نداده‌ای! خداوند تو را از (خطرات احتمالی) مردم نگاه میدارد، و خداوند جمعیت کافران را هدایت نمیکند».

۶- مؤمنین را موظف به پذیرش ولایت او نموده است: «إِنَّمَا وَلِيَّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا إِذْنَنَا يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيَفْتَحُونَ الزَّكُوْنَةَ وَهُمْ رَاكِبُونَ».^۴

«همان‌ها ولی شما، تنها خداست و پیامبر او، و آنها که ایمان آورده‌اند، همان‌ها که نماز را بربایا میدارند، و در حال رکوع، زکات میدهند».

۱. سوره‌ی شوری، آیه‌ی ۲۳.

۲. سوره‌ی مائدۀ، آیه‌ی ۳.

۳. سوره‌ی مائدۀ، آیه‌ی ۶۷.

۴. سوره‌ی مائدۀ، آیه‌ی ۵۵.